

Rtm. Grüna považujú za zběha, poněvadž odletěl bez mého vědomí.
 Por. Baláž a ing. Fejka jsou jako černí pasažéři a nemáme s nimi nic společného.

Ley.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/2. Originál. Strojopisný přepis.

144

1944, august 22. [Slovensko.] — Zpráva styčného a zpravodajského dôstojníka kpt. J. Krátkého o bombardovaní rafinérie v Dubovej, zaslaná rádiotelegraficky čs. zpravodajskej službe v Londýne.

VI — 082260/44

Dne 20. srpna bombardována Dubová:

Zničeny sklady a budova řed. Grillusa, celkem 60 až 70 procent. Dále zničena trať asi 60 m délky a 5 aut děl. parku v Nemecké.

Ztráty: 9 mrtvých (z toho 4 vojáci strážního oddílu),

15 těžce raněných,

12 lehce raněných.

Zničeno: 500 vagonů surovin,

50 vagonů zpracovaných surovin.

Škoda asi 150 milionů korun.¹

SÚA Praha. Ch 37-91-29/160. Záznam dešifrovanej došlej depeše. Strojopisný přepis.

145

1944, august 23. [Londýn.] — Odpověď čs. ministra NO gen. S. Ingraplk. Golianovi na žádost o vydání výzvy na zastavení partizánských akcí, zaslaná rádiotelegraficky na Slovensko.

LEY: Na Vaši depeši 154-155:¹

1. Výzva slovenským partyzánům, aby dočasně přerušili bojové akce, je s naší strany neproveditelná už z důvodů technických, poněvadž s nimi nemáme přímé spojení.

¹ K náletu anglo-amerických letadel na Dubová došlo napriek tomu, že ešte koncom júna 1944 Golian poslal do Londýna depešu žiadajúcu, aby Dubová a Podbrezová neboli bombardované, lebo ležia v záujmovom priestore vojenského ústredia a ilegálnej SNR. (Viď dokument čís. 83.)

Preto aj Slovenská národná rada požiadala v septembri o vysvetlenie, prečo bola Dubová bombardovaná, „nakoľko podľa našich plánov mala byť zásobárňou pohonných hmôt pre náš odboj“. (VHA Praha, Západ I, HV Londýn, 9/4.)

¹ Ingrovo stanovisko bolo odpoveďou na Golianovu depešu, ktorá došla do Londýna 16. 8. 1944:

2. Výzva, ktorou požadujete, je však také neprovediteľná z najväznejších dôvodů zásadných. Nelze přece zastavit bojovou činnost sloven. vlastenců, po které jsme tak dlouho volali a která je pro naši věc tak potřebná z důvodů politických, vojenských a mravních.

Nejvážnější náš důvod je mezinárodní. Není prostě myslitelné, aby čl. vláda v Londýně vyzvala partyzány k bojové nečinnosti, když z Moskvy, Londýna a Washingtonu se volá z úředních míst k bojové činnosti v Polsku, Jugoslávii a všude v Evropě. Celá naše odbojová akce by sa takovou výzvou zesměšnila v očích mezinárodní veřejnosti.

3. Partyzánská aktivita musí tedy být všemožně a soustavně zintenzivňována. Všechny akce proti partyzánům, pokud jsou vedeny na přání Němců slovenskými orgány (vojskem, policií a četnictvem), musí být prováděny tak, aby partyzánským oddílům nevznikla žádná újma. Je třeba partyzánské oddíly zesilovat početně i materiálně. Žádáme, abyste stále brali v úvahu na prvním místě naše důvody mezinárodní, které platí především pro Slovensko. Nesmíte zapomínat, že Tisovo Slovensko je oficiálně ve válce se všemi spojenci.

4. Vedení slovenské vojenské organizace má mít s partyzánskými oddíly přímé spojení a všemožně je podporovat.

5. Nejsme Vašeho názoru, že by partyzánská činnost mohla být na újmu Vámi předvídané akce. Naopak, považujeme ji za důležitý aktivní element, který po náležitém systematickém a cílevědomém rozvinutí může spád událostí na Slovensku urychlit. Zvýšená partyzánská činnost je zcela ve shodě s naší koncepcí, tak jak jsme ji formulovali ve svých připomínkách k Vašemu vojenskému plánu.²

Ingr.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

„12. t. m. bylo podniknuto velké tažení proti partyzánům v Níz. Tatrách a na Velké Fatře, asi vynucené Němci.

Hlaste partyzánům, aby na čas přestali s akcemi, neb Němci se dožadují, aby se partyzáni zlikvidovali. To by znamenalo obsazení Slovenska a jeho vyřazení z odboje.

Shazování na Ploskú zastavte. Ley.” (VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/2.)

² Tieto Ingrove pripomienky porov. v závere pozn. 4 k dokumentu čís. 114.

V druhej polovici augusta poslal Golian do Londýna niekoľko zpráv o činnosti partizánov a o nadviazaní spolupráce s nimi. Jedna z nich je odpoveďou na nasledujúci Ingrov dotaz: „Podľa našich zpráv je na východnom Slovensku 5 skupín partizánov, celkom asi 400 ľudí Vám podriadených, na strednom Slovensku potom asi [?] ľudí v štádiu organizácie. Hlaste, akú činnosť partizáni vyvíjajú, odkiaľ sú zásobovaní a ako ďaleko uplatňujete na nich svoj vliv. Ak je možné, podriadte ich sebe, usmernite ich činnosť už teraz na napádavanie nemecko-maďarských transportov na slovenských komunikáciách a na prerušenie tratí a silníc v okamžiku akcie poľných divízií. Zásobte ich zbraňami a trhavinami. Ingr.” (SÚA Praha, b S 40-3, zprávy odoslané Otovi, fotokópia odpisu, nedatované.)

Golianova odpoveď je datovaná 25. 8. 1944: „Partizánov je ďaleko viac. Podľa našich odhadov 3000, dla nemeckých 600. Partizáni už teraz prepadajú nemecké transporty, kolóny, autá, vyhadzujú mosty a podobne. Zásobovaní sú väčšinou miestnymi obyvateľmi, vojenskými a civilnými organizáciami a tiež lietadlami z Ruska, často aj lúpežami a krádežou. Chceme docieľiť zásobovanie len vojenskými organizáciami. S veliteľmi hlavných skupín (plk. Stepanov — Minčol a mjr. Veličko Peter Alexejevič — stred. Slovensko) máme dohodu o spolupráci. Napriek tomu robia partizáni nežiadúce akcie, ktoré tak im, ako i veci veľmi škodia. Prosím dať im rozkaz z Moskvy, aby sa nám podriadili. Zbraňami a potravunami ich zásobíme. Ley.” (Tamtiež, PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis.)